

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł do Sądu Rejonowego w Bytomiu pozew o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 kpc, wnosząc o pozbawienie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 7 grudnia 2010 roku (...) wykonalności oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (pozew datowany na dzień 27.04.2016 roku).

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, iż powód jest następcą prawnym (spadkobiercą) K. S.. Dodał, że podstawą materialno prawną stosunku łączącego K. S. z pozwaną była umowa pożyczki gotówkowej z dnia 9 października 2006 roku, zgodnie z którą (§ 2) spłata ostatniej raty pożyczki miała nastąpić dnia 7 października 2009 roku. Bankowy tytuł egzekucyjny został wystawiony dnia 7 grudnia 2010 roku. Podał, że termin przedawnienia roszczenia ze stosunku pożyczki udzielonej przez bank wynosi trzy lata. Wskazał również, że do roszczeń stwierdzonych bankowymi tytułami egzekucyjnymi nie ma też zastosowania art. 125 kc. Odnosząc powyższe do swojej sytuacji wskazał, że dłużnik pierwotny – K. S. zmarła 24 sierpnia 2011 roku, a postanowieniem Sadu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej w sprawie o sygn. akt I Co 75/16 w przedmiocie nadania klauzuli zostało wydane dopiero 17 lutego 2016 roku, czyli po upływie trzech lat od śmierci, a nawet wydania postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, co miało miejsce 19 września 2012 roku. Powód stanął na stanowisku, że roszczenie objęte bankowym tytułem egzekucyjnym uległo przedawnieniu z datą 28 grudnia 2013 roku.

Pozwem datowanym na dzień 17 maja 2016 roku powodowie W. Z. i D. S. (1) wnieśli tożsamy w zakresie podstawy faktycznej i prawnej pozew, domagając się także pozbawienia bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 7 grudnia 2010 roku (...) wykonalności oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016 roku, kierując się względami ekonomiki postępowania oraz tożsamością strony pozwanej oraz przedmiotu procesu, Sąd postanowił połączyć obie sprawy do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W odpowiedzi na pozwy pozwany Bank (...) Spółka Akcyjna w W. uznał powództwo i wniósł o nieobciążanie kosztami procesu, z uwagi na uznanie powództwa przy pierwszej czynności.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. S. oraz Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zawarli umowę pożyczki gotówkowej z dnia **9 października 2006 roku**. Umowa przewidywała rozłożenie spłaty kwoty pożyczki na 36 rat, zaś termin spłaty ostatniej raty ustalono na dzień 7 października 2009 roku /okoliczność bezsporna/.

W dniu 7 grudnia 2010 roku wierzyciel Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący roszczenia z tytułu pożyczki gotówkowej z dnia **6 marca 2007 roku**. Postanowieniem z dnia 28 grudnia 2010 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym w Dąbrowie Górniczej w sprawie I Co 6678/10 nadał w/w bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzulę wykonalności przeciwko K. S. /okoliczność bezsporna, a ponadto tytuł wykonawczy - bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący roszczenia z tytułu pożyczki gotówkowej z dnia 6 marca 2007 roku, zaopatrzone w klauzulę wykonalności – akta KM 235/16/.

W oparciu o w/w tytuł, wierzyciel wystąpił z wnioskiem egzekucyjnym do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. Z. w sprawie KM 2710/11. Postępowanie to umorzyło się z mocy prawa na podstawie art. 823 kpc. W toku postępowania zaspokojona została część roszczenia objętego wnioskiem egzekucyjnym w wysokości 854,83 zł, w tym o zł, tytułem należności głównej, 560,83 zł tytułem odsetek, 144 zł tytułem kosztów oraz 150,00 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego /okoliczność bezsporna, a ponadto tytuł wykonawczy - bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący roszczenia z tytułu pożyczki gotówkowej z dnia 6 marca 2007 roku, zaopatrzone w klauzulę wykonalności – akta KM 235/16/.

Postanowieniem z dnia 19 września 2012 roku, Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej w sprawie o sygnaturze akt I Ns 393/12, stwierdził, że spadek po K. S., zmarłej dnia 24 sierpnia 2011 roku w D., na podstawie ustawy nabyły dzieci M. S., s. J. i K., D. S. (2), s. J. i K., B. M., c. J. i K. i W. Z., s. J. i K. po 2/10 każde z nich oraz wnuki D. P., c. W. i J. i D. S. (1), s. W. i J. – po 1/10 części każde z nich – przy czym nabycia nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza /okoliczność bezsporna, a ponadto postanowienie z dnia 19 września 2012 roku - k. 8/.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej w sprawie o sygnaturze akt I Co 75/16 nadano bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (...) z dnia 7 grudnia 2010 roku klauzulę wykonalności w zakresie wynikającym z pkt 1 i 2 wyżej wymienionego postanowienia przeciwko M. S., D. S. (2), B. M., W. Z., D. P., D. S. (1) jako spadkobiercom dłużniczki K. S. odpowiadającym solidarnie do chwili działu spadku oraz z ograniczeniem ich odpowiedzialności od chwili działu spadku do wysokości udziałów w spadku, tj. 2/10 części w stosunku do M. S., D. S. (2), B. M., W. Z. oraz 1/10 części w stosunku do D. P. i D. S. (1), z zastrzeżeniem prawa powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Ponadto zasądzono solidarnie od dłużników M. S., D. S. (2), B. M., W. Z., D. P., D. S. (1) na rzecz wnioskodawcy Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 127 zł tytułem kosztów postępowania /okoliczność bezsporna, a ponadto tytuł wykonawczy - bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) obejmujący roszczenia z tytułu pożyczki gotówkowej z dnia 6 marca 2007 roku, zaopatrzone w klauzulę wykonalności – akta KM 235/16/.

Pozwany wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko powodom w sprawie o sygnaturze akt Km 235/16. W toku postępowania Km 235/16 Komornik wyegzekwował i przekazał wierzycielowi kwotę 6.191,22 zł /okoliczność bezsporna/.

Powyższy stan faktyczny był w sprawie bezsporny. Sąd posiłkował się dokumentami dołączonymi do pozwów oraz dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy KM 235/16.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje w części na uwzględnienie, a podstawą prawną rozstrzygnięcia jest art. 840 § 1 pkt 2 kpc zgodnie z którym dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane: gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W realiach niniejszego stanu faktycznego okoliczności sprawy były bezsporne, gdyż strony nie zakwestionowały ani faktu istnienia tytułu wykonawczego, jak i jego treści. Pozwany uznał żądanie pozwu w odpowiedzi na pozew. Zgodnie z treścią art. 213 § 2 kpc, sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W rozpoznawanej sprawie Sąd nie mógł jednak oprzeć rozstrzygnięcia na uznaniu żądania pozwu, albowiem w sprzeczności z tymże uznaniem pozostawała treść dokumentów dołączonych do pozwu, treść tytułu wykonawczego oraz treść przepisów prawa.

Przed przystąpieniem do dalszych rozważań podnieść należy, iż wbrew wskazaniu dokonany przez powodów, źródłem roszczeń dochodzonych pozewem nie była umowa pożyczki gotówkowej z dnia **9 października 2006 roku**, ale umowa pożyczki gotówkowej z dnia **6 marca 2007 roku**, co wynika z treści tytułu egzekucyjnego – Bankowego Tytułu Egzekucyjnego nr (...).

Art. 840 § 1 pkt 2 kpc wskazuje na istnienie zdarzeń niweczących prawo wierzyciela, zdarzeń wskutek których zobowiązanie wygasło. Jednym z takich zdarzeń jest podniesiony w pozwie zarzut **przedawnienia świadczenia**.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, iż roszczenia stwierdzone bankowym tytułem egzekucyjnym ulegają 3-letniemu przedawnieniu, zaś nadanie (...) klauzuli wykonalności nie powoduje, że zastosowanie w sprawie znajdzie 10 letni okres przedawnienia z art. 125 § 1 kc, ale trzyletni termin przedawnienia.

Powyższy, trzyletni okres przedawnienia przerwany został złożeniem przez wierzyciela wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu (por. uchwała SN z dnia 16 stycznia 2004 r., III CZP 101/03, OSNC 2005, nr 4, poz. 58 i wyroki z dnia 17 grudnia 2014 r., II CK 276/04, z dnia 22 stycznia 2008 r., V CSK 386/07, z dnia 4 października 2012 r., I CSK 90/12 - niepubl., czy z dnia 23 listopada 2011 r., IV CSK 156/11, OSNC - ZD 2013 nr 1, poz. 7 oraz z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 203/11, OSP 2014, nr 6, poz. 60). Zawieszenie biegu przedawnienia skończyło się z chwilą uwzględnienie przez sąd tego wniosku, albowiem postanowienie sądu w tym przedmiocie jest skuteczne z momentem jego wydania (art. 360 w zw. z art. 13 § 2 kpc). W rozpoznawanej sprawie nastąpiło to w dniu 28 grudnia 2010 roku.

W roku 2011 wierzyciel wystąpił z wnioskiem o wszczęcie egzekucji na podstawie przedmiotowego tytułu wykonawczego. Niemniej jednak postanowienie to umorzyło się z mocy prawa na podstawie obowiązującego wówczas art. 823 kpc.

W orzecnictwie powszechnie akceptowane jest zapatrywanie, że w postępowaniu egzekucyjnym ma, na podstawie art. 13 § 2 kpc, odpowiednie zastosowanie art. 203 § 2 zdanie pierwsze kpc, co oznacza, że umorzenie tego postępowania niweczy przerwę przedawnienia spowodowaną jego wszczęciem. Do skutków umorzenia ex lege egzekucji sądowej (art. 823 kpc) stosuje się odpowiednio przepis art. 182 § 2 w związku z art. 13 § 2 kpc (por. wyrok SN z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 196/14, niepubl., wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 października 2003 r., II CK 113/02 (OSP 2004, z. 11, poz. 141; z dnia 19 listopada 2009 r., IV CSK 244/09 i z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 439/10, niepublikowane). Oznacza to, że jeżeli pozwany bank wszczął egzekucję na podstawie wystawionego przez siebie (...), a następnie egzekucja ta została umorzona z powołaniem się na art. 823 kpc, to stosując w oparciu o art. 13 § 2 kpc w art. 182 § 2 kpc, uznać należy, iż w wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie może być traktowane jako przerwa biegu przedawnienia. Innymi słowy po umorzeniu postępowania egzekucyjnego, wniosek o wszczęcie egzekucji nie może wywierać już żadnych skutków prawnych - podobnie jak pozew - także w zakresie przerwy biegu przedawnienia egzekwowanego roszczenia. Umorzenie postępowania na mocy art. 823 kpc zniweczyło skutek przerwania biegu przedawnienia, a zatem termin ten biegł nadal od 28 grudnia 2010 roku.

Sąd uznał zatem, że świadczenie stwierdzone przedmiotowym tytułem uległo przedawnieniu z dniem 28 grudnia 2013 roku. Powyższe wskazywałoby, że roszczenie pozwu, zgodnie z uznaniem żądania jest w pełni zasadne i skutkować powinno pozbawieniem tytułu wykonawczego wykonalności.

Niemniej jednak Sąd nie mógł poprzestać na powyższym wywodzie, skoro na treści tytułu wykonawczego Komornik Sądowy przy Sadzie Rejonowym w Tarnowskich Górach umieścił klauzulę, z której wynikało, że w toku pierwszego postępowania egzekucyjnego doszło do wyegzekwowania – przed umorzeniem postępowania – części należności. W toku postępowania zaspokojona została część roszczenia objętego wnioskiem egzekucyjnym w wysokości 854,83 zł, w tym o zł, tytułem należności głównej, 560,83 zł tytułem odsetek, 144 zł tytułem kosztów oraz 150,00 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego. Ponadto z akt KM 235/16 wynikało, że przed zawieszeniem postępowania egzekucyjnego, Komornik J. T. przekazał wierzycielowi kwotę 6.191,22 zł.

Podkreślenia wymaga, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane jest na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego więc może być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku (por. wyrok SN z dnia 14 maja 2010 r. II CSK 592/09). w orzecnictwie i doktrynie zgodnie przyjmowany jest pogląd, że w razie zupełnego zaspokojenia roszczenia z egzekucji na podstawie danego tytułu wykonawczego odpada możliwość wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego przewidzianego w art. 840 kpc, gdyż zgasła wykonalność wykonanego tytułu wykonawczego. Taki też pogląd konsekwentnie prezentuje Sąd Najwyższy (por. wyrok I CR 255/88 z 17 listopada

1988 r., nie publ.; III CKN 310/77 z dnia 20 stycznia 1978 r., nie publ.; III CKN 41/97 z dnia 24 czerwca 1997 r., nie publ.). Stanowisko to jest oczywiste, jeśli zważyć, że powództwo przeciwegzekucyjne skierowane jest na pozbawienie lub ograniczenie wykonalności tytułu wykonawczego. Może więc być realizowane tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego. Prawo do wytoczenia powództwa opozycyjnego dłużnik traci z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w każdym przypadku.

Ze względu na częściowe zaspokojenie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym Km 2710/11 oraz Km 235/16 Sąd oddalił powództwo w zakresie kwot już wyegzekwowanych. Podnieść bowiem należy, iż wyegzekwowanie świadczenia objętego tytułem wykonawczym wyłącza możliwość jego wykonania, a tym samym wyłącza dopuszczalność żądania pozbawienia go wykonalności. Mając zatem powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt 1 i 2 wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono w punktach 3 - 5 wyroku na podstawie art. 100 zd. 1 kpc, przy zastosowaniu zasady stosunkowego rozdziału kosztów postępowania.

Każdy z powodów poniósł koszty postępowania w wysokości 2.684,00 zł, na które składała się kwota 267,00 złotych tytułem opłaty od pozwu, wynagrodzenia pełnomocnika wynikająca z § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie złożyła wniosku o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Każdy z powodów utrzymał się ze swoim roszczeniem w 29%, albowiem na dzień orzekania na podstawie tytułu wykonawczego wierzyciel mógł wyegzekwować kwotę 9.589,03 zł, według następujących wyliczeń:

Kwota niespłaconej pożyczki:	(...),78
25,14 % od (...),90 za okres od 4.9.2008 do 27.1.2009	648,05
23% od (...),90 od 28.1.2009 do 25.2.2009	114,49
22% od (...),90 od 26.2.2009 do 11.3.2009	50,84
22% od (...),78 od 12.3.2009 do 25.3.2009	50,84
21% od (...),78 od 26.3.2009 do 13.4.2009	67,2
21% od (...),78 od 14.4.2009 do 13.5.2009	99,92
21% od (...),78 od 14.5.2009 do 11.6.2009	88,42
21% od (...),78 od 12.6.2009 do 24.6.2009	35,82
20% od (...),78 od 25.6.2009 do 28.7.2009	93,82
20 % od (...),78 od 29.7.2009 do 11.8.2009	34,11

20% od (...),78 od 12.8.2009 do 10.9.2009	71,33
20% od (...),78 od 11.9.2009 do 14.10.2009	75,74
20% od (...),78 od 15.10.2009 do 15.11.2009	66,06
20% od (...),78 od 16.11.2009 do 14.12.2009	56,59
20 % od (...),78 od 15.12.2009 do 26.1.2010	80,29
20% od (...),78 od 27.1.2010 do 21.2.2010	45,05
20% od (...),78 od 22.2.2010 do 24.3.2010	50,77
20% od (...),78 od 25.3.2010 do 6.5.2010	66,48
20 % od (...),78 od 7.5.2010 do 12.07.2010	97,24
20% od (...),78 od 13.7.2010 do	(...),27
Kwota odsetek umownych wyliczona za faktyczne opóźnienie w spłacie rat kredytu (pkt 2 (...))	663,86
Odsetki ustawowe od kwoty 663,86 zł (pkt 2 (...))	440,84
Opłaty manipulacyjne (pkt 3 (...))	425
Odsetki ustawowe od 425,00 zł (pkt 3 (...))	282,22
Koszty zasądzone w postanowieniu z dnia 28.12.2010 roku (pkt 2 sentencji)	144
Koszty zasądzone w postanowieniu z dnia 17.2.2016 roku (pkt 2 sentencji)	127
Suma:	(...),03

Sąd pozbawił wykonalności tytuł ponad wyegzekwowaną kwotę 6.896,05 zł. Zestawienie tych dwóch wielkości wskazuje, że każdy z powodów uległ w żądaniu w wysokości 71 %, zatem powinien ponieść 71 % kosztów procesu – tj. 1905,64 zł. Uwzględniając wysokość poniesionych faktycznie przez strony kosztów postępowania, sąd ustalił,

iż pozwany winien uiścić na rzecz każdego z powodów kwotę 778,36 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzeczono w punktach 3 – 5 wyroku. Sad nie znalazł podstaw do zastosowania art. 101 kpc, albowiem nie można uznać, iż pozwana nie dała podstawy do wytoczenia procesu, w sytuacji gdy skierowała do komornika kolejny wniosek egzekucyjny o egzekucję roszczenia, podczas gdy było ono przedawnione. W takiej sytuacji jednym środkiem obrony powoda było wytoczenie powództwa przeciwegzekucyjnego. Podnieść w tym miejscu należy, iż niekwestionowanym prawem wierzyciela jest egzekwowanie należności z tytułu także wówczas, gdy roszczenie nim stwierdzone jest przedawnione. Tym niemniej w rozpoznawanej sprawie w ocenie Sądu rozważyć należało również sytuację powodów, którzy nie byli bezpośrednimi dłużnikami banku. Ponadto z uwagi na ukształtowanie postępowania klauzulowego nie mogli oni brać w nim udziału i już w jego toku zgłaszać stosownych zarzutów. Co więcej tytułem egzekucyjnym jest tu bankowy tytuł egzekucyjny. Nadanie mu klauzuli wykonalności nie było poprzedzone postępowaniem rozpoznawczym. Dopiero w tym postępowaniu dłużnicy po raz pierwszy mogli bronić się względem banku zarzutem przedawnienia roszczenia. W tym miejscu przytoczyć należy wskazanie Sądu Najwyższego dokonane w postanowieniu z dnia 6 grudnia 2012 roku, (IV CZ 121/12, LEX nr 1288733), jeśli zachodzą okoliczności stanowiące podstawę powództwa opozycyjnego, o którym mowa w art. 840 kpc, sam fakt dysponowania przez wierzyciela tytułem wykonawczym, który może stanowić podstawę egzekucji, daje dłużnikowi powód do wytoczenia sprawy w rozumieniu art. 101 kpc. Jeśli więc w takiej sytuacji powództwo zostaje wytoczone przez dłużnika i w toku procesu wierzyciel wydaje dłużnikowi sporny tytuł wykonawczy, to dłużnik zasadnie może domagać się zasądzenia zwrotu kosztów procesu na podstawie art. 98 kpc, podnosząc, że zaspokojenie roszczenia nastąpiło na skutek wytoczenia powództwa.

SSR M. (...)F. (...)

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pełnomocnikowi powodów;
- pełnomocnikowi pozwanego;

2. kal. 21 dni.

SSR M. (...)F. (...)